

HÄMEENLINNA
LAMMIN PORRASNIEMI
LUONTOINVENTOINTI

Jouko Sipari

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
MENETELMÄT	3
TULOKSET	4
 LIITTEET	

Kansikuva: Suunnittelualueen ranta länteen päin kuvattuna.

JOHDANTO

Hämeenlinnan Lammin Porrasniemen suunnittelualueella (LIITTEET, Kartta 1.) tehtiin maankäyttö- ja rakennuslain mukainen luonto- ja maisemainventointi heinäkuussa 2020. Työssä inventoitiin suunnittelualueen luonnonsuojelulain 29§ mukaiset suojellut luontotyytit, metsälain 10§ mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain 15a§ ja 17a§ tarkoittamat pienvedet sekä muut arvokkaat kohteet. Suunnittelualueen eläin- ja kasvilajiston inventoinnissa arvioitiin uhanalaisten lajien (Luonnonsuojelulaki 46§) ja erityistä suojelua tarvitsevien lajien (LSL 47§) sekä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien esiintymisalueiksi sopivia kohteita.

Lajistoa koskeva selvitystyö keskittyi kasvistoon. Kasvi-inventoinnin ohessa seurattiin aktiivisesti myös suunnittelualueella esiintyvää linnustoa ja nisäkkäitä. Nisäkkäistä selvitettiin erityisesti mahdollista liito-oravan (*Pteromys volans*) esiintymistä suunnittelualueella. Muu lajisto ja muut mahdolliset luontoarvot, joilla voisi olla merkitystä alueen maankäyttöä suunniteltaessa, käytiin läpi kasvistoselvityksen yhteydessä. Suunnittelualueen maaperä- ja vesiolosuhteita arvioitiin kunkin alueen ekologiaa ja käytettävyyttä silmällä pitäen.

TUTKIMUSMENETELMÄT

Lajisto tutkittiin kartoittamalla alue systemaattisesti läpi yhden maastopäivän aikana. Lajiston lisäksi kartoituksen yhteydessä tutkittiin alueelta myös mahdolliset rauhoitettavat tai suojelua vaativat biotoopit sekä mahdolliset uhanalaisille lajeille soveltuvat elinympäristöt, merkittävät maisemakokonaisuudet sekä mahdolliset muut arvokkaat luontotekijät sekä arvioitiin alueen maaperä- ja vesiolosuhteita ekologiselta ja maankäytön suunnittelun kannalta.

Liito-oravan mahdollista esiintymistä tai merkkejä esiintymisestä suunnittelualueella seurattiin aktiivisesti tarkastamalla kaikki suunnittelualueilla todetut kolopuut sekä tarkastamalla kaikki lajille mahdollisesti sopivat elinympäristöt.

Havainnot ja arviot kirjattiin ylös havainnointipaikalla. Maastotöiden yhteydessä on kerätty suunnittelualueesta myös kuva-aineisto, jota on käytetty hyväksi inventoinnin tulosten kokoamisessa sekä raportin laadinnassa. Raportissa on esitetty inventoinnin tulosten lisäksi tulosten perusteella tehdyt suositukset maankäytön suunnittelua varten.

ALUEEN KUVAUS JA SELIVTYKSEN TULOKSET

Suunnittelualue on etelään avautuvaa loivaa rinnemaata. Maaperä on savipitoista, kivistä moreenia ja metsämaan kasvilajisto indikoi ravinteisuutta (paikoin keskiravinteista lehtoa). Alueen metsät ovat talousmetsää, länsiosistaan avohakattu tai harvennettu (Kuva 1.) ja itäosistaan keski-ikäistä havupuuvaltaista metsää ja paikoin havupuutaimikkoo (Kuva 2.). Alueen länsiosaan on tehty metsäautotie ja suunnittelualueella on metsäkoneen ajouria. (Kuva 2.).

Suunnittelualueen ranta on kivinen. Rantaterassi on melko kapea ja syvenee nopeasti. Kivisen rannan vesikasvilajisto on niukka ja todettu lajisto indikoi oligotrofisuutta (kansikuva). Ranta on rakentamaton lukuun ottamatta suunnittelualueen itäpäästä, jossa on pieni vapaa-ajan rakennus.

Suunnittelualueen itäpuolella maasto on alavaa, jonka jälkeen maaperä nousee matalana, sedimentin peittämänä kalliolaakiona Porrasniemen kärjeksi. Notkelma Porrasniemen kärjen ja suunnittelualueen välissä on sedimenttimaata, jossa on jälkiä vanhasta laitumesta tai pellosta. Notkelma on ojitettu ja sen läpi on rakennettu soratie Porrasniemen kärjen loma-asunnoille. Notkelma ei ole luonnontilainen ja sen kasvilajisto todettiin monipuoliseksi mutta tavanomaiseksi. Porrasniemen kärjen sedimenttipeitteisen kalliolaakion alueelle on perustettu luonnonsuojelualue, jonka kasvillisuus indikoi ravinteista lehtoa. Luonnonsuojelualueen puusto on iäkästä ja lehtipuuvaltaista kasvaen mm. metsälehmusta. Rantatontit ja niille johtava tiestö rajaavat luonnonsuojelualueita lounas- ja länsirannoilta ja eristävät alueen suunnittelualueesta. Myös mäellä sijaitsevan luonnonsuojelualueen ja suunnittelualueen välinen notkelma eristää alueita toisistaan. Suunnittelualueen maankäytöllä ei ole vaikutusta luonnonsuojelualueen lajistoon, ympäristöolosuhteisiin tai biotooppeihin.

Suunnittelualueen metsät ovat talousmetsiä. Metsien kenttäkerroksen kasvilajisto erityisesti suunnittelualueen itäosan alarinteillä indikoi paikoin keskiravinteista lehtoa (OMaT). Itäosissa todettiin mm. hieman näsiää ja lehtokuusamaa (Kuva 4.). Lehdoille tyypillisiä lajeja todettiin kuitenkin vähän ja kaikki todetut lajit olivat tavanomaisia lehtojen ja lehtomaisten kankaiden (OMT) lajeja. Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja suunnittelualueen itäosassa ei todettu.

Kasvi-inventoinnin yhteydessä seurattiin myös suunnittelualueen rehevän itäosan nisäkäs- ja lintulajistoa. Itäosassa ei todettu liito-oravaa, merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella eikä liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä. Itäosan tiheässä kuusitaimikossa todettiin villisikojen ravinnontonkimisjälkiä maaperässä. Linnusto itäosassa todettiin tavanomaiseksi boreaalisten havumetsien lajistoksi (mm. mustarastas, räkättirastas, punarinta ja peippo). Uhanalaisia lintulajeja ei todettu.

Suunnittelualueen länsiosan metsät ovat voimakkaasti käsiteltyjä (Kuvat 1. ja 3.). Kenttäkerrosrajasto indikoi paikoin lehtomaista kangasta (OMT) ja paikoin tuoretta kangasta (MT, MaT). Laakean länsiosan metsien kasvilajisto todettiin tavanomaiseksi eikä uhanalaisia tai rauhoitettuja kasvilajeja todettu. Alueelle rakennetun tiestön ja ajourien vuoksi kulttuuribiotoopeille tyypillisiä lajeja todettiin melko

paljon (kylänurmikka, punanata, pihatatar mm.). Alueen lintulajisto todettiin tavanomaiseksi havumetsien lajistoksi, metsäautotien kääntöpaikan alueella todettiin västäräkin reviiri. Liito-oravaa, merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella tai liito-oravalle soveliaista elinympäristö ei suunnittelualueen länsiosassa todettu.

Koko suunnittelualueen rantavyöhyke on kivinen. Rantaterassi on kapea ja puusto ulottuu aivan rantaan asti. Ranta- ja vesikasvilajisto todettiin niukaksi (kansikuva, Kuva 5.) ja todetut lajit indikoivat oligotrofista vettä. Todettu kasvilajisto oli tavanomaista oligotrofisten ja dys-oligotrofisten vesien lajistoa (esim. ruskoärviä). Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja rantavyöhykkeestä ei todettu. Rantavyöhykkeen lintulajisto todettiin tavanomaiseksi reittivesien lajistoksi: rantavesiä todettiin kiertelemässä kalatiira ja kalalokki. Vesilintuja ei todettu.

Rantavyöhyke on niukasti polveilevaa, kivistä rantaa. Niemiä, kareja tai maisemallisesti merkittäviä erityisen suuria vedessä olevia siirtolohkareita suunnittelualueella ei todettu. Suunnittelualueen metsämaa on länsiosiltaan varsin alavaa ja itäosistaan kivistä rinnettä. Kalliojyrkänteitä tai avokallioita kalliometsineen suunnittelualueelta ei todettu. Suunnittelualueelta ei todettu metsälain tarkoittamia pienvesiä eikä suunnittelualueella todettu harjumuodostumia.

Rakentamisella on aina vaikutusta paikalliseen pienilmastoon mutta vaikutukset ovat yleensä vähäisiä. Suunnittelualueella ei todettu sellaisia pienilmastoon liittyviä erityisiä tekijöitä (esim. paahderinteitä, syviä suppia tai lähdnotkoja), jotka voisivat olla vaarassa häiriintyä alueen rakentamisen yhteydessä. Suunnittelualueella ei todettu sellaisia luontotekijöitä tai luontoarvoja, joilla voisi olla vaikutusta alueen maankäytön suunnitteluun.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, muita luontoarvoja tai sellaisia luontotekijöitä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa. Suunnittelualueen maankäytöllä ei ole vaikutusta läheisen luonnonsuojelualueen lajiston monimuotoisuuteen tai suojeluarvoihin. Tämän inventoinnin perusteella maankäytön suunnittelulle ei ole rajoitteita.

Kuva 1. Suunnittelualueen länsiosan harvennettua kuusimetsää.

Kuva 2. Suunnittelualueen länsiosan harvennettua OMT-metsää ja ylärinteen taimikkoa.

Kuva 3. Suunnittelualueen länsiosa on avohakattu ja sinne on vedetty metsäautotie käänköpaikkoineen.

Kuva 4. Suunnittelualueen itärinteessä todettiin pienialainen lehtokuusaman ja näsiän esiintymä.

Kuva 5. Suunnittelualueen rantaa itään päin.

Kuva 6. Suunnittelualueen kivistä itärintettä.

Tampereella 10.10.2020

Jouko Sipari

Jouko Sipari tmi

Katajikonkatu 1 F 19

33820 Tampere

jouko.sipari@saunalahti.fi

p. 040 - 70 44 750

LIITTEET

Kartta 1. Porrasniemen suunnittelualue.

